

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ –
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ 1^{ου} OLIVE OIL FORUM

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία το **Olive Oil Forum** με θέμα "Παραγωγή, μεταποίηση, τυποποίηση & εξαγωγή ελαιολάδου" που πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης στις 18 Μαΐου 2025. Η διεπαγγελματική αυτή συνάντηση συγκέντρωσε όλους τους φορείς του τομέα και κατέληξε σε συγκεκριμένες **προτάσεις** για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού ελαιολάδου.

Σε μια εποχή καθημερινών εξελίξεων και διαρκών αλλαγών στο παγκόσμιο περιβάλλον, ο ελαιοκομικός τομέας αντιμετωπίζει νέες πολυδιάστατες **προκλήσεις**. Οι παραγωγοί επιβαρύνονται με μεγαλύτερα κόστη, οι τυποποιητές καλούνται να προσαρμοστούν σε ένα δυναμικό και αβέβαιο περιβάλλον που κινείται με μεγάλες ταχύτητες, ενώ οι καταναλωτές γίνονται όλο και πιο απαιτητικοί για χαμηλότερες τιμές και ποιοτικά προϊόντα.

Οι συμμετέχοντες στο φόρουμ ανέδειξαν τα βασικά μειονεκτήματα και τις αδυναμίες του ελληνικού ελαιολάδου. Αυτά περιλαμβάνουν το υψηλό κόστος παραγωγής που οφείλεται αφενός στον μικρό και πολυτεμαχισμένο κλήρο, που δεν επιτρέπει την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, και αφετέρου στη μορφολογία του εδάφους (επικλινή εδάφη), που περιορίζει την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της σύγχρονης τεχνολογίας. Επίσης, την υπερβάλλουσα προσφορά, καθώς πάνω από το μισό της ετήσιας παραγωγής εξάγεται σε χύμα μορφή, με σχεδόν πλήρη εξάρτηση από την Ιταλία για την απορρόφησή της, γεγονός που δημιουργεί συνθήκες ασταθούς ισορροπίας στη λειτουργία της αγοράς. Επιπλέον, τον συνεχώς εντεινόμενο ανταγωνισμό από ελαιοπαραγωγές χώρες χαμηλού κόστους (Ισπανία, Τυνησία, Τουρκία κ.λπ.) που δημιουργεί πιέσεις στις τιμές. Τέλος, τις σημαντικές στρεβλώσεις που προκαλεί η εκτεταμένη μη νόμιμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς (παράνομη χύμα διακίνηση στο λιανικό εμπόριο και στους χώρους μαζικής εστίασης), που οδηγεί σε αθέμιτο ανταγωνισμό, προβλήματα προστασίας του καταναλωτή και απώλεια εσόδων για τον κρατικό προϋπολογισμό.

Παρά τις προκλήσεις, το ελληνικό ελαιόλαδο διαθέτει ένα σημαντικό **πλεονέκτημα**: τη μοναδική του ποιότητα και τις εξαιρετικές ποικιλίες του. Ποσοστό που ξεπερνά το 75% της ετήσιας παραγωγής ανήκει στην κατηγορία του εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου, με υψηλού επιπέδου οργανοληπτικά χαρακτηριστικά. Το ελληνικό ελαιόλαδο είναι προϊόν-σύμβολο του ελληνικού πολιτισμού, της γης και της παράδοσής μας, πυλώνας της ελληνικής αγροτικής οικονομίας, πρέσβης της μεσογειακής διατροφής και καταλύτης για την αειφόρο ανάπτυξη.

Αναγνωρίζοντας τα κοινά προβλήματα που δημιουργούν αλληλεπίδραση και προκαλούν συλλογικές δυσκολίες, το φόρουμ κατέληξε στην **αναγκαιότητα διαμόρφωσης Εθνικής Στρατηγικής**. Η στρατηγική αυτή πρέπει να στοχεύει σε τέσσερις βασικούς άξονες.

Πρώτον, στη μείωση του κόστους παραγωγής. Οι ειδικοί υπογράμμισαν ότι η συσπείρωση των παραγωγών σε συνεργατικά σχήματα αποτελεί μονόδρομο. Συγκεκριμένα προτάθηκαν η δημιουργία ομάδων παραγωγών με κοινή χρήση μηχανημάτων για μηχανική συγκομιδή, η αξιοποίηση νέων τεχνολογιών precision farming για μείωση εισροών κατά 20-30%, η συλλογική διαπραγμάτευση για προμήθεια εφοδίων και λιπασμάτων, η αναδιάρθρωση καλλιεργειών με ποικιλίες ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή και η εκπαίδευση παραγωγών σε σύγχρονες καλλιεργητικές τεχνικές.

Δεύτερον, στην εξυγίανση της εσωτερικής αγοράς και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης χύμα ελαιολάδου. Αναπτύχθηκε ολοκληρωμένο πλαίσιο προτάσεων που περιλαμβάνει την εντατικοποίηση ελέγχων με αυστηρότερα πρόστιμα και τακτικές επιθεωρήσεις, τη νομοθετική παρέμβαση για απαγόρευση μη επώνυμου ελαιολάδου σε όλα τα σημεία λιανικής πώλησης, τον έλεγχο για την εφαρμογή της μικρής μη επαναχρησιμοποιούμενης συσκευασίας στη μαζική εστίαση, την ψηφιακή ιχνηλασιμότητα του ελαιολάδου από το χωράφι ως το ράφι με χρήση blockchain, την υποχρεωτική χρήση σφραγισμένων, μη επαναγεμιζόμενων συσκευασιών στην εστίαση, τη δημιουργία ειδικής μονάδας ελέγχου με συμμετοχή του ΕΦΕΤ και της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων καθώς και ενημερωτική καμπάνια για την εκπαίδευση των καταναλωτών σχετικά με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του ελαιολάδου και τις λοιπές επιπτώσεις της παράνομης διακίνησης.

Τρίτον, στη συντονισμένη προβολή και προώθηση εξαγωγών επώνυμου τυποποιημένου ελαιολάδου. Το φόρουμ προχώρησε στη θεσμοθέτηση μόνιμου μηχανισμού συντονισμού εξαγωγικών δράσεων, που περιλαμβάνει τη δημιουργία ενιαίου εθνικού brand "Greek EVOO" ως ομπρέλα για τις εξαγωγές, τη στόχευση σε συγκεκριμένες αγορές-κλειδιά (ΗΠΑ, Καναδάς, Κίνα, Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία), τη θεσμοθέτηση ετήσιων διεθνών εκδηλώσεων γευσιγνωσίας σε 10 μεγάλες πόλεις του εξωτερικού, τη διασύνδεση με τον τουρισμό μέσω γαστρονομικών διαδρομών και επισκέψιμων ελαιώνων - ελαιουργείων και τη συντονισμένη παρουσία σε διεθνείς εκθέσεις τροφίμων με ενιαία εθνική ταυτότητα.

Τέταρτον, στην προστασία, βελτίωση και ανάδειξη της ποιότητας του ελληνικού ελαιολάδου. Συμφωνήθηκε στρατηγική επένδυσης στα ποιοτικά χαρακτηριστικά που περιλαμβάνει την ανάπτυξη πιστοποίησης "Premium Greek EVOO" με αυστηρότερα κριτήρια από τα ευρωπαϊκά, την ενίσχυση της έρευνας για την ανάδειξη των θεραπευτικών ιδιοτήτων του ελληνικού ελαιολάδου, τη δημιουργία βάσης δεδομένων για τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά ανά περιοχή και ποικιλία, την ανάπτυξη καινοτόμων συσκευασιών που διατηρούν καλύτερα τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, και την έμφαση στη διαφοροποίηση των ελληνικών ποικιλιών ελιάς και στα μοναδικά τους χαρακτηριστικά.

Όπως καταγράφηκε από τις περισσότερες τοποθετήσεις, τα βασικά κριτήρια με τα οποία οι καταναλωτές επιλέγουν το ελαιόλαδο είναι η τιμή και η ποιότητα (κατά κανόνα υποκειμενικό κριτήριο).

Ιταλία και Ισπανία ελέγχουν σχεδόν πλήρως και επί δεκαετίες την παγκόσμια αγορά επώνυμου ελαιολάδου. Πριν από μια δεκαετία περίπου, η Ιταλία ήταν ο απόλυτος

κυρίαρχος της αγοράς με μερίδια που ξεπερνούσαν σε ορισμένες περιπτώσεις και το 70%. Όμως, τα τελευταία χρόνια η κατάσταση έχει ανατραπεί υπέρ της Ισπανίας, η οποία μέσα από μια καλά σχεδιασμένη, συντονισμένη και με συνέπεια υλοποιούμενη εθνική στρατηγική που στηρίζεται αφενός στις χαμηλότερες τιμές σε σχέση με τους ανταγωνιστές της, στις μεγάλες και άμεσα διαθέσιμες ποσότητες, και αφετέρου σε επιθετικές καμπάνιες προβολής-προώθησης, καταφέρνει να κερδίζει όλο και μεγαλύτερα μερίδια αγοράς, μερίδια τα οποία στην περίπτωση των αναδυόμενων αγορών την φέρνουν στην πρώτη θέση της σχετικής κατάταξης, μπροστά και από την Ιταλία.

Η παρουσία του ελληνικού επώνυμου ελαιολάδου στην παγκόσμια αγορά (προς χώρες της Ε.Ε και προς Τρίτες, εκτός Ε.Ε χώρες) έχει παρουσιάσει βελτίωση αλλά εξακολουθεί να είναι πολύ περιορισμένη σε χαμηλά μερίδια. Πρόκειται, δυστυχώς, για μια κατάσταση που αναμφίβολα αδικεί το ελληνικό ελαιόλαδο και που οφείλεται κατά κύριο λόγο σε λάθη και παραλήψεις του παρελθόντος και κυρίως στην **διαχρονική απουσία εθνικής στρατηγικής για το προϊόν**.

Οι συμμετέχοντες φορείς δεσμεύτηκαν για συγκεκριμένες κοινές δράσεις που περιλαμβάνουν τη σύσταση μόνιμου διεπαγγελματικού φορέα παρακολούθησης της υλοποίησης των προτάσεων, την υποβολή ολοκληρωμένου φακέλου στα αρμόδια υπουργεία εντός 30 ημερών, την έναρξη καμπάνιας ενημέρωσης των παραγωγών για τα οφέλη της συλλογικής δράσης, και την έναρξη έρευνας αγοράς για πέντε στοχευμένες διεθνείς αγορές με υψηλή δυναμική.

Στο Olive Oil Forum αναπτύχθηκαν θέματα σε βασικούς άξονες όπως η **ανάπτυξη** από το χωράφι μέχρι την αγορά, η **βιωσιμότητα** ως νέα πραγματικότητα της παραγωγής, η **εξωστρέφεια** από το τοπικό μέχρι το παγκόσμιο ράφι και τους καταναλωτές τους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκάλεσαν οι παρουσιάσεις για τη σύγχρονη ελαιοπαραγωγή και την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της βιολογικής ελαιοκαλλιέργειας, τις νέες τεχνολογίες μεταποίησης και τυποποίησης, την ανάπτυξη ταυτότητας για το ελληνικό ελαιόλαδο, τα νέα επιστημονικά δεδομένα για τη διατροφή και την υγεία, το ρόλο του ελαιολάδου στη γαστρονομία του 2030, και την ολιστική προσέγγιση στην ποιότητα με έμφαση στη μαζική εστίαση, τη σύγχρονη γαστρονομία και τον αγροτουρισμό.

Συνδιοργανωτές του Olive Oil Forum ήταν οι κάτωθι φορείς: ΕΔΟΕ (Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Ελαιολάδου), ΕΘΕΑΣ (Εθνική Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών), ΣΕΒΙΤΕΛ (Σύνδεσμο Ελληνικών Βιομηχανιών Τυποποίησης Ελαιολάδου), ΠΑΣΕΛ (Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ελαιουργείων), ΣΠΕΛ (Σύνδεσμος Πυρηνελαιουργών Ελλάδος), ΠΣΕ (Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων), ΣΕΚ (Σύνδεσμος Εξαγωγέων Κρήτης), ΣΥΤΕΚ (Σύνδεσμος Τυποποιητών Ελαιολάδου Κρήτης), Δίκτυο Κρητικού Ελαιολάδου, Επιμελητήριο Ηρακλείου, Μεσογειακό Κέντρο Ικανοτήτων Αγροδιατροφής & ΦΙΛΑΙΟΣ (Λέσχη Φίλων Ελαιολάδου & Ελιάς).

Με το πέρας του φόρουμ, οι εκπρόσωποι των φορέων υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας για την υλοποίηση των προτάσεων, ενώ ανακοινώθηκε η **καθιέρωσή του**

ως ετήσιου θεσμού με περιφερειακό χαρακτήρα, ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχή παραγωγών από όλες τις ελαιοπαραγωγικές περιοχές της χώρας.

Η εκδήλωση είχε την υποστήριξη των εταιριών:

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ: Kappa Development,

ΧΡΥΣΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ: GS1 Association Greece / Cretan Mill,

ΧΟΡΗΓΟΙ: ΔΗΜΟΥ ΑΕ / ΕΘΕΑΣ / ΣΑΒΟΥΙΔΑΚΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ / UPL / VK PREMIUM

Σύμβουλοι Ανάπτυξης Επιχειρήσεων,

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ: ΑΒΕΑ / ΤΣΑΚΑΛΙΔΗΣ / FORLABELS / TÜV AUSTRIA LAB/ OPSIS WEB.

Πλούσιο υλικό της εκδήλωσης (φωτογραφίες & videos των panels) καθώς και χρήσιμες πληροφορίες, βρίσκονται στο site του Olive Oil Forum: www.oliveoilforum.gr

Την Παραγωγή, Διοργάνωση και Εκτέλεση του Olive Oil Forum υπογράφει η Nuthesia (www.nuthesia.com)

Ευχαριστούμε για την δημοσίευση

Πληροφορίες στο info@oliveoilforum.gr

www.oliveoilforum.gr

τηλ. 2103248567